

HRVATSKI

Godina XXIII, broj 24

20. lipnja 2013.

cijena 200 Ft

Foto: Stipan Balatinac

Završila je školska godina u santovačkom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu. Polazak učenika viših razreda na športski dan u obližnje izletišta na Karapandži

Komentar

Žalosno je

Često zavirim u internetsku društvenu mrežu putem koje jednostavno i jeftino razmjenjujem informacije sa svojim znancima, prijateljima, pa sam tako naišla i na dopisivanja, odnosno prepiranja dvojice poznatih televizijskih, voditelja, lica. Jedan od njih je poznati kritičar. On je na jednom web-portalu kritizirao drugoga novinara, televizijskog djelatnika i njegovu emisiju. Kritika je prihvatljiva (to mu je i zadatak), ali kada je istom počeo zadirati u novinarovo narodnosno podrijetlo, u njegovo izjašnjavanje pripadnosti hrvatskoj narodnosti, osvrćući se pri tome na uporabu imena, to je s pravom iritiralo ovoga drugog osjećajući da je time ponizio njegovu narodnost i njegovo osobno ime. Kritičar je sam izjavio kako televizijski novinar nije Hrvat, to jest on je Mađar, samo mu je majka Hrvatica, na što je novinar s vrlo pristojnim pismom odgovorio, objasnio postojanje narodnosti u Mađarskoj, zbog čega mu je bilo važno da mijenja svoje ime na hrvatsko, te da preuzme majčino hrvatsko prezime u skladu sa svojim uvjerenjem osjećaja nacionalne samosvojnosti iako to uopće nije ni bio dužan učiniti. Kritičar ima pravo kritizirati njegov novinarski rad, uređivanje televizijskih emisija, ali ima li pravo kritizirati njegovu pripadnost, ima li pravo da mu on određuje pripadnost – „ti si Mađar u Mađarskoj, samo ti je majka Hrvatica“, ima li pravo zadirkivati ga zato što je mijenjao ime? Ako televizijska osoba koja se redovito pojavljuje u medijima kritizira određene osobe, ne bi mu škodilo da kadšto zaviri i u zakone. Hvala bogu civili su glede toga obrazovaniji i mnogi svoje komentare uz tu temu napisali u skladu s njime. Godine 1982. stupila je na snagu uredba zakona o promjeni imena i prezimena prema kojem ministar odgovoran za matične knjige na molbu mađarskog državljanina može dati dozvolu za promjenu. Drugi zakon koji se odnosi na imena narodnosti jest CLXXIX. zakon o narodnostima 2011. g. prema kojem osoba koja je pripadnik neke narodnosti ima pravo koristiti se svojim imenom i prezimenom na svome narodnosnom jeziku i ima pravo i na službeno priznavanje imena na tome jeziku. Tu bih napomenula da poznajem osobu koja je novu osobnu iskaznicu dala izraditi sa svojim mađarskim i narodnosnim imenom, pa se, naravno, neki i čude tomu, no nikad nije dobila zbog toga kritike. Nastavila bih sa zakonom o pravima narodnosti prema kojem pravo na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti strogo je osobno pravo. Nitko ne može ni na koji način utjecati na to kako se neka osoba želi izjasniti, pa tako ni kritičar. Zakon formulira i to da ako se netko izjasni pripadnikom neke narodnosti, ne isključuje dvojni identitet. Žalosno je da neke osobe u ulozi voditelja televizijskih emisija, odnosno kritičara, čije izjave prati veća pozornost, odnosno veći broj ljudi, tako se izjašnjavaju, no sretna sam što se velika većina komentatora ne slaže s njegovim mišljenjem i sadržajem njegova napisa.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Škole su zatvorile svoja vrata potkraj prošloga tjedna. Tako i dvije škole, odgojno-obrazovne ustanove, u vlasništvu (održavanju) Hrvatske državne samouprave, santovačka i pečuška. Santovačka, kojom HDS „upravlja“ od 2000. godine, i pečuška, koju je HDS preuzeo 1. srpnja 2012. godine, santovačka s vrtićem, osnovnom školom i učeničkim domom, pečuška s vrtićem, osnovnom školom, gimnazijom i učeničkim do-

„ Uz navedene Hrvati u Mađarskoj imaju još tek tri dvojezične škole: martinačku, petrovoselsku i bizonjsku. Svi učenici pohađaju nastavu hrvatskoga jezika i književnosti u satnici za materinski jezik tek u serdahelskoj, keresturskoj, starinskoj, lukoviškoj... koje nose naziv narodnosnih škola. Ostale su škole mađarske ustanove. ”

mom. U santovačkoj školi radi 42 djelatnika, koji se brinu za 63 vrtičke djece i 167 osnovnoškolaca, u pečuškoj školi radi 72 djelatnika koji se brinu za 62 vrtičke djece, 186 učenika osnovne škole i 141 učenika gimnazije. To su brojke s kojima je zatvorena školska godina 2012/2013. u dvije školske ustanove u HDS-ovu održavanju.

I jedna i druga škola u izgradnji su prema modernim školskim prostorima. Pečuška se gradi već domalo deset godina u više etapa, i još nije riješeno pitanje vrtića. HDS je natječajem DDOP-3.1.2-12 „razvijanje obrazovnih ustanova“ za ostvarenje projekta „razvijanje vrtića u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu Miroslava Krležee“ ovih dana dobio potporu u iznosu od 120 milijuna forinti. U kuloarima se kazuje kako će trebati još osamdesetak da projekt

vrtića bude u potpunosti završen. A tu je i to nesretno dvorište koje nikako da se zgotovi iako mađarska vlada već drugu godinu zaredom za to osigurava polovinu od potrebnih 80 milijuna forinti ako drugu polovinu spomenutog iznosa osigura hrvatska vlada. Zasada s hrvatske strane nema odgovora. Santovačka je škola pred dugim putem dok se potpuno osuvremeni današnje školsko zdanje. Naime u lipnju 2010. započela je izgradnja prve etape vrtića i učeničkog doma s 80 ležajeva, koja je i dovršena. Održavatelj HDS se nada nastavku u drugoj etapi koja uključuje gradnju aule, blagovaonice, kuhinje, učionica i uredskih prostorija. Uza spomenuto tu su i druge škole u kojima se odvija dvojezična nastava; vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom u Budimpešti, koji kucaju na HDS-ova vrata, te koljnofska dvojezična osnovna škola. Zasada bez većeg uspjeha. Vrhovno političko tijelo Hrvata u Mađarskoj čeka razvoj situacije, financijsku sigurnost...!? Napomenimo kako uz navedene Hrvati u Mađarskoj imaju još tek tri dvojezične škole: martinačku, petrovoselsku i bizonjsku. Svi učenici pohađaju nastavu hrvatskoga jezika i književnosti u satnici za materinski jezik tek u serdahelskoj, keresturskoj, starinskoj, lukoviškoj... koje nose naziv narodnosnih škola. Ostale su škole mađarske ustanove u kojima tek dio njihovih polaznika pohađa nastavu hrvatskoga jezika i književnosti u satnici materinskoga jezika, ili hrvatskoga jezika kao predmeta ili u nekome drugom vidu..., nekoj drugoj satnici.

Branka Pavić Blažetin

Mijenja se rok prijave natječaja za narodnosnu stipendiju

Državno tajništvo odgovorno za vjerske, narodnosne i civilne i društvene veze pri Ministarstvu javne uprave i pravosuđa (KIM) mijenjao je rok prijave natječaja za narodnosnu stipendiju koji je raspisan na temelju uredbе 8/2012. (II. 22) KIM o narodnosnim stipendijama. Rok je prijave natječaja za školsku godinu 2013/2014. 15. srpnja. Na natječaja se mogu javiti narodnosni učenici srednjih škola koje djeluju prema programu na materinskom jeziku ili prema dvojezičnom programu. Detaljnije informacije o natječaju mogu se dobiti na web-stranici:

www.kormany.hu.

Aktualno

Dan Hrvatskoga katoličkog sveučilišta (HKS)

Mađarski primas i ostrogonsko-budimpeštanski nadbiskup, uzoriti kardinal Péter Erdő 3. lipnja nazočio je Danu Hrvatskoga katoličkog sveučilišta u Zagrebu. HKS ove godine obilježava 7. obljetnicu osnutka i 3. godišnjicu rada.

Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović, kardinal Péter Erdő, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i kardinal Josip Bozanić

Na svečanoj akademiji održao je predavanje „Može li obrazovani Europejac naših dana vjerovati u božanstvo Sina Božjega Isusa Krista?”. Obilježavanju Dana nazočili su i predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Alessandro D’Errico, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, pomoćnica ministra znanosti, obrazovanja i športa Ružica Beljo Lučić, rektor budimpeštanskoga Katoličkog sveučilišta «Péter Pázmány» Szabolcs Anzelm Szuromi, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) Zvonko Kusić i u ime Rektorskoga zbora rektor Sveučilišta u Zadru Ante Uglešić. Domaćin nadbiskupu Erdőu bio je zagrebački kardinal Josip Bozanić.

Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović podsjetio je na veliku i nezamjenjivu ulogu Katoličke crkve u očuvanju hrvatske samobitnosti te istaknuo da su se hrvatska sveučilišta razvila u krilu Crkve. Vrijednim je ocijenio njegovanje dijaloga koji promiče HKS. Poručio je da Europa neće biti groblje hrvatstva te da se nje ne treba bojati. Europa je naš prostor bila u prošlosti, sadašnjosti, a još više u budućnosti, rekao je.

Apostolski nuncij u Republici Hrvatske mons. Alessandro D’Errico ocijenio je kako s odmakom od tri godine možemo potvrditi da Hrvatsko katoličko sveučilište obavlja svoju zadaću s ozbiljnošću i dobrim plodovima, vjerno svom motu Lux Vera, dijeleći s dru-

gim sveučilištima napor koje zahtijeva obrazovanje i istraživanje, imajući na umu odgovornost svoje posebne samosvojnosti koji se sastoji u stalnom pozivanju na svjetlo Božje riječi i učiteljstvo Crkve.

Mađarski primas i predsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija te nadbiskup ostrogonsko-budimpeštanski, kardinal Péter Erdő ocijenio je kako današnji europski intelektualac može postaviti pitanje o opstojnosti i o pojmu Boga te da može naći pozitivni odgovor u priznanju njegova postojanja. „Kad jednom prizna Boga kao transcendentnog i apsolutnog, može i mora razmisliti i o mogućnosti komunikacije s Bogom”, rekao je i dodao kako onda proizlazi da europski intelektualac ne može odbaciti ideju koja je u početku gotovo nezamisliva našoj ljudskoj mašti, da je upravo osoba Isusa Krista ta u kojoj možemo susresti Boga na način koji je najprikladniji sposobnostima ljudskog bića. Po kardinalovim riječima europski intelektualac nije nužno vjernik. „Ali to nužno nije nitko! Vjera u Krista, tj. punina kršćanske vjere, zapravo, nije neki jednostavni zaključak ljudskog promišljanja, nego je dar Božji, to je milost”, rekao je mađarski primas te dodao kako tu pak milost pruža Bog, koji hoće da se svi ljudi spase i da dođu do spoznaje istine.

Tekst: HINA/HG; Fotografije: M. Belošević, S. Obrovac Lipar

Natječaj za dodjelu studentskih stipendija

Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavio je Natječaj za dodjelu stipendija pripadnicima hrvatskoga naroda izvan Republike Hrvatske, studentima sveučilišnog ili stručnog studija za akademsku godinu 2012/13. Na Natječaj se mogu prijaviti kandidati:

- koji su rođeni u inozemstvu i/ili su neprekidno živjeli u inozemstvu najmanje deset (10) godina,
- koji imaju boravište ili prebivalište u Republici Hrvatskoj u trajanju do najviše pet (5) godina
- koji upisuju ili nastavljaju: a) redovni pred-diplomski ili diplomski sveučilišni studij u Republici Hrvatskoj; b) redovni stručni ili specijalistički diplomski stručni studij u Republici Hrvatskoj (u nastavku teksta: sveučilišni ili stručni studij)
- koji upisuju godinu sveučilišnog ili stručnog studija bez ponavljanja (osim kod mirovanja studentskih prava sukladno članku 88, stavak 1, točka 12. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju).

Stipendije se dodjeljuju za razdoblje od deset mjeseci u iznosu od 500,00 kuna mjesečno. Kriterije za dodjelu stipendija utvrđuje Povjerenstvo temeljem bodovne liste. U tom će se pogledu uzeti u obzir:

- opći uspjeh u prethodnoj godini školovanja
- socijalno-materijalno stanje
- sudjelovanje na natjecanjima iz predmetnih studija u prethodnoj godini školovanja
- objavljeni radovi
- osvojene nagrade u prethodnoj godini školovanja.

Rok je za podnošenje prijava 15 dana od dana objave. Prijave se dostavljaju isključivo preporučenom poštom s naznakom „Natječaj za stipendiju“, na adresu: Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Trg hrvatskih velikana br. 6, 10 000 Zagreb.

Više o programima i projektima Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske na web-stranici: www.hrvtiizvanrh.hr.

MARTINCI – U organizaciji KUD-a «Martinci», tamošnje Seoske i Hrvatske samouprave, u tom se naselju 29. lipnja priređuje tradicionalno Ivanje. Druženje počinje svetom misom na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi koju će predvoditi velečasni Ilija Čuzdi, a nastavlja se povorkom sudionika folklornog programa kroza selo do Mrtvice gdje se pali ivanjska vatra i pušta ivanjski vijenac u dravsku mrtvaju. U folklornom programu sudjeluju Pjevački zbor «Korjeni» i Orkestar «Podravka», KUD «Martinci», lukoviški KUD »Drava» te starijski Tamburaški orkestar i zbor «Biseri Drave», a očekuju se i folklorišti iz Hrvatske.

U znaku 480. obljetnice doseljenja Gradišćanskih Hrvatov vrijeda krene povorka kroz pet držav

Kolosalni projekt „Po staza naših starih”

Na dan ulaska Hrvatske u Europsku Uniju, 1. julija, u pondiljak, pedeset Hrvatov iz četirih zemalj će krenuti na put u Rogoznicu na dvotajedno povijesno putovanje pod geslom *”Budimo gizdavi ča imamo! Čuvajmo si našu lipu rič, naše navade, našu hrvatsku dušu!”* Naime, ljetos obilježavamo 480. obljetnicu doseljenja Gradišćanskih Hrvatov u ove kraje, i prilikom toga jubileja Koljnofac dr. Franjo Pajrić je izmislio kolosalni projekt pod imenom „Po staza naših starih/Őseink útján/Auf den Spuren unserer Ahnen”. Zašto ne bi ponovili oduševljeni hrvatski nasljednici dolazak naših prece, pravoda med modernimi okviri, kroz pet držav u simboličnoj povorki, od Rogoznice de Kemlje, pri koj će širiti jedinstvo Hrvatov u vrimenu i prostoru, što će putniki označiti na kraju svakoga dana sa svehrvatskim kolom. Prvo službeno predstavlanje projekta je bilo 8. junija, u subotu, na Sajmu Gradišćanskih Hrvatov u Borti.

„Pokušaj da se čuje stara rič naših pradidov je isto simbol štovanja starine, tradicije, ka ne mora biti najzadovanje i sridnjevjekovna, nego ka izvire iz života i jedini je pravi zviranjak, kojemu se uvijek vridi vratiti i iz njega snagu crpiti. Željimo povezati ljude, kraje, institucije, društva. Prvenstveno ljude, jer će ljudske veze biti zalog, da će veza opstati, da će se jezik hasnovati i čuvati. Išćemo si pute, načine, odgovore. To je jedno od svrha zašto smo krenuli na put! – piše inicijator, glavni organizator i realizator ovoga kolosalnoga projekta dr. Franjo Pajrić. Put od blizu jezero kilometarov će se napraviti piše, na kola i konji, uprav tako kako su se ganuli naši preci prlje skoro pet stoljeć. Gradišćanska povorka prik orsagov predstavit će i moć i složnost ovoga naroda koji je svenek bio rašican, pretrpio je povijesne vihore, nemile čase, ali i s ovom manifestacijom dat će na znanje staroj domovini da smo još živi, da nismo se još prestali ufati u katoličanskoj vjeri i hrvatskoj riči ter svisti. Za Hrvatskimi dani u Šopronu, zadnjega vikenda junija gosti Hrvati se otpravu prema Hrvatskoj, u koloni s kombiji, kola i konji skupa s Gradišćanci, da bi 1. julija kod prijateljjev, u Rogoznici svečevali veliki dan Hrvatske, a drugi dan u Sincu, naselju na Gackom polju i na padini Velebita i Kapele, na izvoru Gacke dočekali 3. juli, kad se zapravo krene ravno gori to putovanje po staza naših starih. Toga dana ujutro u 7 uri će u crik-vi hrvatskih mučenikov na Udbini peljati svetu mašu gospičko-senjski biskup Mile Bogović, ki će potom i blagosloviti putnike. Kroz Krbavsko polje ta dan je u cilju napravljenje 56 km, a pred Otočcem čekaju konji i ide se u grad, kako i naredne dane u Ogulin, Rude, Markuševac, Čakovec. Petrovo Selo 8. julija, u pondiljak, će pogostiti hrabrenu i

odusevljenu povorku, zatim po planu slijedi Hrvatski Židan, Mjenovo, Koljnof, Uzlop, Hrvatski Jandrof i dvotajedno povijesno putovanje se završava kod groba najvećega Gradišćanskoga Hrvata, Mate Meršića Miloradića, 14. julija, u nedilju, u Kemlji. Diozimatelji će na putu upoznati i posjetiti hrvatske znamenitosti, proširiti svoje znanje o hrvatskoj povijesti, a u maloj školi glagoljice naučit će svaki dan po tri slove staroga hrvatskoga pisma. Uza to će putniki nositi u sebi poruku i želju da se vrn u vrimenu i jeziku, da na ov

nizator dr. Franjo Pajrić ki je prezbrojne ure, kilometare, rečenice aldovao za organizaciju, susrete i dogovore pri ovoj jedinstvenoj „ekspediciji”. Za prvim putovanjem, za dvi ljeti je predvidjena repriza isto ovakovoga putovanja, zbog ponovnoga povezivanja sa prijatelji. Dotad ništa drugo nam ne ostaje, nego da zaželjimo maloj gradišćanskoj delegaciji dovoljno snage, izdržljivosti, odlično vrime i puno doživljajev i novih poznanstov pri ovoj neponovljivoj i avanturističnoj misiji. -Tiho-

Prva službena predstava projekta u Borti na Sajmu Gradišćanskih Hrvatov

način odaju čast i poštovanje spominku prece i putem upoznavanja, povezivanja, sklapanja novih prijateljstava i sam hrvatski narod više dozna o Gradišćanski Hrvati. „Prvenstveno nam je cilj angažirati mlade i pitati je za nove ideje i inicijative. Siguran sam da s našimi prijatelji iz Hrvatske ter Bosne i Hercegovine skupa u tri država (H, A, SK) znamo u budućnosti načiniti dosta da naš jezik opet dostane funkciju da se upotribljava, da bude atraktivan i na ta način očuvan i za budućnost. Prik ovoga putovanja ćemo biti još bliži i niiti veći cilji nam neće biti nedostižljivi. Jako me raduje, da ćemo se ganuti simbolično s morja. I to upravo iz krajev, kade je hrabra hrvatska ruka pobila Tatare u 13. stoljeću kod Grebaštice, u zaledju Rogoznice, blizu Krešimirovoga hrvatskoga grada Šibenika. Morje u hrvatskoj duši znači ča lipoga i dobroga, a o tomu će nam govoriti prof. dr. Igor Šipić prvi večer u Rogoznici – rekao je glavni orga-

Idejni otac, glavni organizator i realizator projekta dr. Franjo Pajrić u prigodnoj majici

Predstavljena Antologija hrvatske poezije u Mađarskoj 1945–2000 „Rasuto biserje” na segedinskom Tjednu knjige

Stjepan Blažetin, urednik antologije «Rasuto biserje», i Dušan Marjanović, predsjednik segedinske Hrvatske samouprave

Predstavljanje knjige „Rasuto biserje” Antologije hrvatske poezije u Mađarskoj 1945–2000, u organizaciji Hrvatsko-mađarske kulturne udruge «Andrija Dugonić» i Hrvatske narodnosne samouprave u Segedinu, zbililo se 7. lipnja 2013. u segedinskoj županijskoj i gradskoj Knjižnici «Somogyi». Među malobrojnom publikom bio je i predsjednik Skupštine HDS-a Mišo Hepp, a predstavljanje je vodio predsjednik segedinske Hrvatske samouprave Dušan Marjanović. Predstavljajući knjigu, sastavljač antologije i urednik Stjepan Blažetin, na mađarskom je jeziku upoznao nazočno slušateljstvo s prilikama u hrvatskoj književnosti i pjesništvu Hrvata u Mađarskoj od 1945. godine do danas osvrćući se i na društveno-političke prilike u kojima su živjeli i djelovali, žive i djeluju Hrvati u Mađarskoj.

Knjiga Stjepana Blažetina „Rasuto biserje” jedna je od rijetkih, ako ne i jedina, hrvatska knjiga u Mađarskoj čije je prvo izdanje rasprodano te je ona doživjela i drugo izdanje. Knjiga je izdana u Pečuhu 2002. godine u nakladi udruge HZZ, te 2010. godine drugo izdanje također izdano u Pečuhu u nakladi Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj uz financijsku potporu ferencvaroške Hrvatske manjinske samouprave.

Antologija «Rasuto biserje» prva je hrvatska pjesnička antologija u Mađarskoj. U nju su uvršteni autori koji su stvarali u razdoblju od 1945. do 2000. godine i imaju barem jednu objelodanjenju zbirku pjesama. S jedne strane «Rasuto biserje» pruža panoramu hrvatske poezije u Mađarskoj, a s druge

strane radi se o izboru koji udovoljava i estetskim kriterijima. U antologiju je uvršteno 140 pjesama od 18 autora (Matija Kovačić, Marija Vargaj, Roza Vidaković, Mate Šinković, Marga Šarac, Josip Gujaš Đuretin, Marko Dekić, Ljudevit Škrapić, Đuro Pavić, Stipan Blažetin, Katarina Gubinski Takač, Branko Filaković, Jolanka Tišler, Matilda Bölcs, Đuso Šimara Pužarov, Ladislav Gujaš, Stjepan Blažetin, Timea Horvat). Pjesnički su tekstovi pisani mahom hrvatskim standardnim jezikom, ali su uvrštene i pjesme pisane na našim dijalektima (mjesnim govorima). Mate Šinković, Ljudevit Škrapić, Matilda Bölcs i Timea Horvat pišu pretežito na gradišćanskohrvatskim mjesnim govorima, a Jolanka Tišler na kajkavskom govoru sela Serdahela. Ostali se autori uglavnom služe hrvatskim standardnim jezikom s pokojim izletom u vlastiti zavičajni govor.

Na kraju knjige nalazi se pogovor urednika Stjepana Blažetina pod naslovom Pregled književnosti Hrvata u Mađarskoj od 1945. do danas i informativni životopisi uvrštenih autora.

Na segedinskom Dugonicsevu trgu od 6. do 10. lipnja priređen je sajam knjige uz niz popratnih programa u sklopu ovogodišnjeg 84. Tjedna knjige u Segedinu. Dvadeset četiri izlagača izložila su svoje štandove s knjigama, među njima, zahvaljujući naporima segedinske Hrvatske samouprave, i Izdavačko poduzeće Croatica.

- hg -

Predsjednik HDS-a Mišo Hepp posjetio je izložbeni štand Izdavačkog poduzeća Croatica na Dugonićevu trgu

OSIJEK – Osječko ljeto kulture ove se godine priređuje od 29. lipnja do 12. srpnja, pod prigodnim sloganom „S optimizmom i optimizmom u Europu”. Tijekom 15 dana planira se ukupno 30-ak različitih programa, u prvom redu koncerata i kazališnih predstava, zatim književnih večeri i izložaba, a partneri su u programima Austrija i Mađarska. Tako 30. lipnja susjedna Mađarska i INA gradu Osijeku poklanjaju koncert na kojem će nastupiti Tony Cetinski i velika mađarska pop-zvijezda Magdi Ruzsa. Nakon koncerata u ponoć bi njih dvoje, zajedno sa zborom HNK, trebali izvesti dio iz Beethovenove „Ode radosti”, koja je himna EU-a. Još jedna glazbena poslastica događa se 2. srpnja kada će se na glavnoj sceni OLJK-a uprizoriti projekt United Europe Singing, odnosno zajednički koncert Hrvatskoga pjevačkog društva Lipa iz Osijeka, te Mješovitoga pjevačkog zbora Mecsek i pečuške Pansonske filharmonije.

ŠOPRON – Organizatori, Šopronsko hrvatsko kulturno društvo, Hrvatska samouprava Šoprona, Društvo Hrvati, Matica Hrvatska Šopron i Čakavska katedra Šoprona, srdačno Vas pozivaju na dvodnevni program 29. i 30. junija u spomenuti grad. XI. Šopronski hrvatski dani se začmu prvi dan u 16 uri s prezentacijom knjige Regionalni studiji i promocijom brošure Po staza naših starih uz muzičku pratnju. U 19 uri je u kapeli Sv. Ivana Krstitelja svečani koncert oratorijskoga zbora crikve Sv. Marka iz Zagreba. Nedilju od deset uri se peljaju gosti na razgledavanje grada pod geslom „Po šopronski lipi cesta”, a u 16 uri se služi hrvatska maša u crikvi Sv. Mihovila. Mašu celebrira ratištofski farnik dr. Anton Kolić, a muzički sudjeluje gostujući zbor iz Zagreba. Od 17.30 uri na šopronskom Glavnom trgu nastupaju Koljnofsko kolo, Međunarodni folklorni ansambl, Koljnofski tamburaši, Šopronski tamburaši, Kulturno-umjetničko društvo Sinj, Lipotice i Štrabanci.

PEČUH – Od 6. do 8. lipnja održan je 38. međunarodni sajam Pécs Expo 2013. U okviru sajma održan je i Hrvatski gospodarski forum u prigodi pristupanja Hrvatske Europskoj Uniji, i Međunarodni poslovni susret, na kojem je uz brojne predstavnike gospodarskog i političkog života Mađarske i Hrvatske, predavanje imala i Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, i Károly Robert Scherczer, voditelj ureda i savjetnik za gospodarske odnose Veleposlanstva Mađarske u Zagrebu.

PEČUH – Zajednički koncert Hrvatskoga pjevačkog društva Lipa iz Osijeka, te Mješovitoga pjevačkog zbora Mecsek i pečuške Panonske filharmonije, takozvani Koncert radosti kao dio pečuškog programa kojim se slavi pristupanje Republike Hrvatske Europskoj Uniji, održat će se u organizaciji Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft.-a 30. lipnja, s početkom u 20 sati i 30 minuta u Dvorištu Pirogránit Zsolnayeve četvrti, a bude li kiše, u isto vrijeme u Centru «Kodály». Na repertoaru su poznata glazbena djela, operne arije na sedam jezika (Kodály, Smetana, Verdi), melodije (Charpentier, Fauré, Gotovac), djela ozbiljne glazbe (Beethoven, Händel). Ulaz je besplatan.

Primorsko-goranska županija predstavila Katalog investicija mađarskim tvrtkama

U organizaciji Hrvatske gospodarske komore, u Rijeci je održan mađarsko-hrvatski poslovni forum. To je bila prilika za susret potencijalnih ulagača i poslovnih partnera iz obje države. Pročelnik Upravnog odjela za regionalni razvoj i infrastrukturu Ljudevit Krpan okupljenim predstavnicima mađarskih tvrtki predstavio je Katalog investicija Primorsko-goranske županije. Događanju je nazočio Loránd István Szakali, načelnik za zemlje srednje Europe Ministarstva nacionalnoga gospodarstva Mađarske. Između Hrvatske i Mađarske postoji stoljetna tradicija poslovne i gospodarske suradnje te prometna povezanost željeznicom Rijeke i Budimpešte. Goste iz Mađarske posebno je zanimalo način funkcioniranja Poslovne zone Kukuljanovo.

POGAN – Uobičajena ivanjska proslava, Dan Sv. Ivana, i ove se godine organizira u tom selu, 23. lipnja. Ivanjska večer okuplja u svoj krug i oko ivanjske vatre sve stanovnike ovog naselja, Mađare, Nijemce i Hrvate. Pogan ima domalo tisuću i pol stanovnika, s malobrojnom hrvatskom zajednicom. Pali se ivanjska vatra, preskače, a i ove će se godine za hrvatsku glazbenu podlogu brinuti Orkestar Vizin u suradnji s tamošnjom Hrvatskom samoupravom.

BIZONJA – Bizonjsko hrvatsko društvo Vas poziva 29. junija, u subotu na I. Dan žetve u Bizonji, u okviru čega namjeravaju organizatori oživiti stare žetvene navade. Gosti će doći iz Čunova, Kemlje i Staroga Grada, a nastupat će i Bizonjski tamburaši ter mališani iz mjesne čuvarnice. U 13 uri je okupljanje kod Kulturnoga doma, otkud se skupa ide na žetvu. U 15 uri je sveta maša, a od 16 uri kulturni program i večera u pizzeriji La Grande. Od 20 uri nastupa sastav Sárarany, od 23 uri svira András Terc.

Povodom dijamantnog jubileja

Bajski Hrvati zahvalili i čestitali fra Ivanu Holetiću

U župnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog u Baji mjesečno jedanput, svake posljednje nedjelje od 9 i 30, služi se misno slavje na hrvatskom jeziku. Budući da hrvatska zajednica nema svojega svećenika, u Baju redovito dolaze franjevci iz Subotice, članovi Hrvatske franjevačke provincije Svetog Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu. Najstariji franjevački samostan u Subotičkoj biskupiji postoji još od 1686. godine, a crkva je posvećena u čast Svetoga Mihovila Arkandela. U proteklom razdoblju u Baju su dolazili fra Ivan Bošnjak, fra Marijan Kovačević, a najviše fra Ivan Holetić.

Prvi franjevački samostan u Baji podignut je u XIII. stoljeću. Razrušen je za turske vladavine, ali ga obnavljaju bosanski franjevci, koji su ovamo došli iz Olova 1600. godine. Nakon ratnih razaranja, crkva posvećena Sv. Antunu Padovanskomu i franjevačka zajednica spominju se opet potkraj XVII. stoljeća, a bosanski su franjevci 1696. osnovali pučku školu te rezidenciju 1699. godine. Oni obnavljaju i samostan 1719–1731. i u njemu razvijaju prosvjetni rad (pučka škola, gimnazija, filozofsko učilište od 1726. s prekidima do 1918. g.). Nova crkva posvećena Sv. Antunu Padovanskomu podignuta je 1759. godine. Samostan je ukinut nakon Drugoga svjetskog rata, a crkvom upravlja biskupijsko svećenstvo – stoji između ostalog u Leksikonu podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca.

Na blagdan Presvetoga Trojstva, 26. svibnja, u župnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog u Baji redovito mjesečno misno slavje na hrvatskom jeziku služio je fra Ivan Holetić iz Subotice, koji od 2004. godine dolazi u Baju, a uskoro će proslaviti 60. obljetnicu misništva i svećeništva.

Kao i svakom prigodom, i ovoga puta fra Ivan je sa svojom prigodnom propovijedi o tajni vjere bajske Hrvate ojačao u vjeri. Kako uz ostalo reče, svetkovinom Presvetoga Trojstva ispovijedamo vjeru u jednoga Boga u tri božanske osobe: Oca i Sina i Duha Svetoga. To je najdublja i najveća tajna naše vjere, tajna intimnoga Božjeg života. Svojim

umom to ne možemo dokučiti ni shvatiti jer je Bog neizmjerljivo veći od nas i našega razuma.

Na kraju mise predstavnici bajske hrvatske zajednice čestitali su mu narečenu godišnjicu. U ime hrvatske zajednice srdačnim riječima čestitala mu je Angela Šokac Marković. „Hvala Vam što ste dio svoje šezdesetogodišnje službe podijelili s nama”, reče uz ostalo predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje, zahvaljujući fra Ivanu što uvijek nalazi vremena za hrvatsku zajednicu u Baji. Ujedno mu je poželjela dobro zdravlje, te da im još dugo dolazi u Baju. Ona je zahvalila i župniku Mathiasu Schindleru, koji je uvijek pokazao razumijevanje, ali i pomagao aktivnosti hrvatske zajednice. Njoj su se priključili i dugo godina aktivni članovi bajske hrvatske crkvene zajednice Šandor Pančić i Živko Gorjanac, koji svojim redovitim čitanjima uljepšavaju hrvatske mise. Nakon prigodnih riječi uručili su mu prigodni poklon. U povodu dijamantnog jubileja fra Ivanu Holetiću čestitao je i župnik Mathias Schindler, zahvalio mu je za dugogodišnji rad u službi bajske Hrvata.

Fra Ivan (Franjo) Holetić rođen je u Mačkovcu kod Čakovca 26. ožujka 1927, a polazio je franjevačku klasičnu gimnaziju u Varaždinu te Nadbiskupsku gimnaziju i Bogoslovni fakultet u Zagrebu. U franjevački je red stupio 1946. u Krapini, te dobio redovničko ime fra Ivan Nepomuk. Za svećenika je zaređen 30. lipnja 1953. u zagrebačkoj katedrali, a mladu misu 12. srpnja slavio je u čakovčkoj župnoj crkvi Sv. Nikole biskupa. Od njegovih sedmero braće i sestara, dvije sestre su postale redovnicama. Službovao je u franjevačkim samostanima u Samoboru, Cerniku, Našicama, Virovitici, Iloku, Zemunu i Subotici kao kapelan, župnik, orguljaš, zborovođa, gvardijan, kroničar, duhovnik, vjeroučitelj, vođa ministranata, ispovjednik, dušobrižnik bolesnika. Od 2000. u subotičkom samostanu obavlja dužnosti ispovjednika, duhovnika redovnica i dušobrižnika bolesnika, a od 2004. mjesečnom redovitošću, svake posljednje nedjelje dolazi u Baju.

„Fratre sam zavolio kao dijete, jer smo mi bili u franjevačkoj župi, a privuklo me njihovo odijelo”, reče nam uz ostalo fra Ivan o svom izboru životnog poziva, a na proteklih šezdeset godina osvrće se ovim riječima:

„Na svoju mladomisničku sličicu stavio sam riječi apostola Pavla iz Druge poslanice

Timoteju "Znam komu sam povjerovao" (2 Tim 1,12), to je Gospodin koji me pratio kroz sve ove godine. Sretan sam i zadovoljan, i gdje god sam bio, bio sam zadovoljan i sretan jer sam volio svoje zvanje. Rekao sam svome provincijalu kada sam krenuo u pastoralni posao: "Nemoj me staviti negdje samoga, jer sam ja došao u redovništvo da budem zajedno s ljudima, s paterima, sa svećenicima." Tako sam prolazio kroz velike kuće, a svugdje sam vodio vjeronaučni odgoj djece od najmlađih do studenata. Bavio sam se pomalo glazbom, pjevanjem, vodio sam zborove, to mi je zapravo bila zadaća u svim mojim kućama. Zadovoljan sa svim svojim poslovima kojima sam se bavio. A onda još i predavanja, duhovne vježbe časnim sestrama, pa i našim paterima po samostanima, bio je i ostao moj posao do današnjega dana. Sretan sam da mogu surađivati s ljudima, s vjernicima, ispovijedati, i biti na usluzi svakome tko ima potrebe da dođe, a uvijek ima ljudi koji traže lijepu riječ, nasmijanost, veselo raspoloženje itd."

Iako su franjevci bili stoljećima uz naš puk na ovim prostorima, ukidanjem samostana u Baji došlo je i do naglog opadanja broja Hrvata, uslijed čega danas na hrvatskim misama ima vrlo malo vjernika. Unatoč tome fra Ivan vjeruje u budućnost i opstanak Hrvata na ovim prostorima.

„Vjerujem u budućnost, i uvijek sam optimist, ali je realno gledati, gdje nema djece, nema ni zvanja, a ako nema zvanja, onda nema ni svećenika. I budimo sigurni u to da će nam molitva pomoći. Zato se ne bojim da

će nestati Hrvata, jer ima onih koji se mole, koji se žrtvuju, koji pate, koji pridonose svojim životom, svojim primjerom, te da još uvijek traje tradicijska vjera koja nas ipak drži, od oca na sina. Ipak, da sve to pomalo hladi, za to je malo kriv odgoj, malo ambi-

jent, malo širokogrudnost koju mladež nalazi, a premalo ima kontakta sa crkvom i sa svećenicima."

S kakvim dojmovima dolazite u Baju, a župnu crkvu Svetog Antuna Padovanskog? – upitali smo fra Ivana na kraju našega razgovora.

„Žao mi je da tu nema moje braće. Bilo bi mi daleko ljepše da nađem braću. Svojima u Subotici u šali kažem, ako me vi istjerate, ja ću naći mjesto u Baji, u velikoj kući s puno soba. Šteta da nema franjevac, to je lijepa kuća, lijepi samostan, ima prilično puno vjernika, i Mađara, i Hrvata, a svi smo zapravo isti pod reflektorom, Bog nas gleda, pa neka Gospodin bude milostiv prema svima nama da opstanemo, da nosimo breme svoga života na radost onih s kojima se krećemo. S druge strane Gospodin je onaj koji će nam pomoći da ustrajemo do kraja."

Pošto je 1. lipnja 2003. u župnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog u čakovečkom naselju Jug proslavio 50. obljetnicu, fra Ivan Holetić 23. lipnja ove godine u svome rodnom Mačkovcu proslavit će 60. obljetnicu misništva svečanim misnim slavljem u župnoj crkvi Sv. Petra i Pavla, s početkom u 10.30 sati.

Tekst i slika: S. B.

Odluka o raspodjeli financijskih sredstava za hrvatsku manjinu u inozemstvu za 2013. godinu

Temeljem Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te radi zaštite interesa, prava i položaja hrvatske manjine u 12 susjednih i europskih zemalja, donijeta je Odluka o raspodjeli financijskih sredstava za hrvatsku manjinu u inozemstvu za 2013. godinu. Kriteriji za dodjelu sredstava bili su brojčana zastupljenost hrvatske nacionalne manjine u određenoj državi, financijske potpore domaće države, kvaliteta projekata, namjensko trošenje sredstava, dostavljena izvješća o utrošku sredstava za prethodnu godinu i agilnost (aktivnost u traženju financijskih sredstava od matične države). Raspodjela sredstava po zemljama:

- hrvatska manjina u Austriji: 342.000,00 kn
- hrvatska manjina u Bugarskoj: 38.000,00 kn
- hrvatska manjina u Crnoj Gori: 228.000,00 kn
- hrvatska manjina u Češkoj: 76.000,00 kn
- hrvatska manjina u Italiji: 304.000,00 kn
- hrvatska manjina na Kosovu: 152.000,00 kn
- hrvatska manjina u Mađarskoj: 341.000,00 kn
- hrvatska manjina u Makedoniji: 190.000,00 kn
- hrvatska manjina u Rumunjskoj: 190.000,00 kn
- hrvatska manjina u Slovačkoj: 152.000,00 kn
- hrvatska manjina u Sloveniji: 342.000,00 kn
- hrvatska manjina u Srbiji: 645.000,00 kn

Natječaj za raspodjelu namijenjenih sredstava provest će nadležna veleposlanstva Republike Hrvatske. Na natječaj se mogu prijaviti sve pravne osobe čija je djelatnost vezana uz nadopunjavanje i zadovoljavanje općih i javnih potreba hrvatske manjinske zajednice u inozemstvu kao što su: aktivnosti hrvatskih organizacija u ostvarivanju zajamčenih manjinskih prava (očuvanje hrvatskoga jezika, identiteta i kulturne baštine, obrazovanje i informiranje); aktivnosti hrvatskih organizacija radi razvoja manjinskih medija i djelovanja manjinskih ustanova. Financijska potpora hrvatskoj manjini u inozemstvu pridonosi čuvanju i njegovanju hrvatske kulture, baštine i jezika među pripadnicima hrvatskoga naroda koji imaju status manjine u zemljama u kojima žive, ali i pridonosi jačanju hrvatskoga kulturnog zajedništva.

PETROVO SELO – III. Petrovski kup i športski dan se održava 29. junija, u subotu, na dan petroviske bučure u dotičnom selu. Nogomet na malom igrališću, naticanje u ritanju jedanaesterceva, strljanje lukom i puškom, košarka, kartanje, naticanje u bižanju (za muže 10, za žene 5 kilometarova), naticanje u pecanju na Pinki – to sve čeka na razni mjesti zainteresirane Petroviščane i najavljenike ki bi se željili isprobati u različni šikanosti.

PETROVO SELO – Fara Petrovoga Sela poziva na molitvenu uru i svetu mašu na hrvatskom jeziku 25. junija, utorak od 18 uri, u mjesnu crkvu Svetoga Petra i Pavla. Mašu celebrira Branko Kornfeind, gradišćanskohrvatski farnik Vincjeta (Austrija).

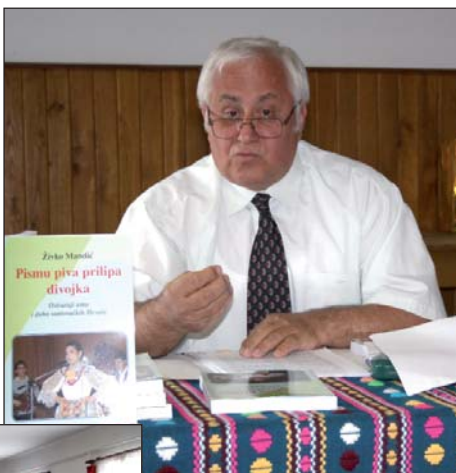
BUDIMPEŠTA – Misa na hrvatskom jeziku u crkvi Svetog Mihovila u budimpeštanskoj Vackoj ulici služit će se u nedjelju, 23. lipnja, s početkom u 17 sati. Misu služi Arpad Horvat SJ.

LETINJA, LUDBREG – Udruge vinara i uzgajivača voća tih gradova već otprije surađuju, a bilo je već i nekoliko nogometnih susreta između Letinje i Ludbrega. Čelništvo gradova želi suradnju podići na višu razinu. Izaslanstvo Letinje, na čelu s gradonačelnikom Belom Halmijem nedavno je posjetilo Ludbreg gdje ih je primio, ludbreški načelnik, Marijan Krobot. Dva načelnika potpisali su povelju o prijateljstvu u želji da se između gradova razvija suradnja na kulturnom, športskom i gospodarskom polju. Simbolično su postavljene i pločice s imenom novih gradova prijatelja u centru Ludbrega.

Pismu piva prilipa divojka

Knjiga Živka Mandića predstavljena u rodnome Santovu

Pošto je potkraj 2012. godine objelodanjena u nakladi Neprofitnog d. o. o. „Croatica“, a predstavljena u sklopu Tjedna hrvatske kulture u Budimpešti (napis u Hrvatskom glasniku od 14. ožujka 2013. godine), knjiga Živka Mandića *Pismu piva prilipa divojka, Ostvaraji uma i duha santovačkih Hrvata* 14. svibnja predstavljena je i u njegovu rodnome Santovu. U organizaciji mjesne Hrvatske samouprave, u klupskim prostorijama santovačkog doma kulture okupilo se umalo pedeset njegovih suseljana. Predstavljanje je na početku s hrvatskim narodnim melodijama

uljepšao tamburaški orkestar santovačke Hrvatske škole, a svojom nazočnošću uveličali su generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov i ravnatelj „Croaticae“ Čaba Horvath.

Nakon pozdravnih riječi domaćina i predsjednika santovačke Hrvatske samouprave, autor Živko Mandić održao je vrlo zanimljivo i nadahnuto izlaganje o svome sakupljačkom radu, nastanku knjige, te epskom i lirskom

vačkih Hrvata, te *Na izvoru bistrom. Antroponimija i toponimija Hrvata u nekadašnjoj Santovačkoj župi*, posljednja kao izdanje santovačke Hrvatske samouprave. O planovima

ukratko reče kako priprema Rječnik govora santovačkih Hrvata, koji trenutno broji negdje oko 16 tisuća natuknica. Poslije dovršetka narečenog rječnika, okrenut će se pisanju monografije Povijest Santova. Nakon predstavljanja nazočni su s velikim zanimanjem tražili Mandićevu knjigu, i to obvezatno s autorovom pošetom.

VII. festival tamburaških sastava

Na mohačkoj gradskoj pozornici u vrtu Umjetničke škole «Schneider», u subotu, 22. lipnja, od 18. sati se priređuje se sedmo izdanje festivala tamburaških sastava. U sklopu gala koncerta nastupaju: Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo «Ljutovo», sastav Borfolk, bajski tamburaši, TS Šokadija, orkestar Joška Kovača iz Vršende, Dunavkinje, TS Poklade i Novitim.

SAJKA – Folklorna skupina «Biseri» iz Sajke počela je s radom 2010. godine u obliku plesačnice. Plesna je skupina utemeljena 2012. godine. Zanimljivost i ljepotu skupine čini mješovita dob plesača. Skupa plešu djeca, mladež i odrasli. «Biseri» imaju tridesetak članova, a repertoar im čine hrvatski, srpski i makedonski plesovi. Cilj je skupine njegovanje i populariziranje hrvatskih običaja, plesova i glazbe. Ima osam koreografija. Voditeljica i koreografkinja je Ágh Attiláné.

UNDA – Kako nas je informirao Štefan Kolosar, peljač Hrvatskoga kulturnoga društva „Veseli Gradišćanci“ iz Unde, njegovi folklorasi i svirači nastupaju u Devinskom Novom Selu 22. junija, u subotu, na 25. Festivalu Hrvatske kulture u Slovačkoj, a tajedan dan kasnije na folklornom festivalu i spravišću čuvarov tradicij i predstavljanju žetve u ugarskom selu Vitnji (Vitnyéd). U naticanju žetve svaku grupu zastupaju tri divojke i dva muži ki će imati zadaću pokositi i pobrati žito na dva metare širokom i 20 metarav dužikom polju. Zvana toga će Undanci publiku prikazati i najnoviju koreografiju Undanske žetve.

Trenutak za pjesmu

narodna

Budila majka Ivana

Budila majka Ivana:
ustani, Ive, sine moj,
vila ti prošla mimo dvor.
Ustani, Ive, zora je,
da vidiš ura koja je?

Kako ću, majko, ustati?
Srce mi prista kucati,
strile ih s neba ubile.

Bi li ih, sine, poznao,
hoćeš li reći zapravo?
Prva si, majko, bila ti,
za tobom tvoja kuška kći!

S. B.

Festival narodnosti u budimpeštanskom XIII. okrugu

Tukuljski mješoviti pjevački zbor „Komšije“

Angyalföld, XIII. okrug grada Budimpešte, ove godine slavi 75. godišnjicu postojanja, naime odbor zakonodavne uprave grada Budimpešte na svojoj je sjednici u veljači 1938. godine izglasovao samostalnost okruga. Povodom obljetnice priređuju se programi

do 20. prosinca ove godine. O sklopu programskoga niza, pod pokroviteljstvom parlamentarnog zastupnika, načelnika dr. Józsefa Tótha, 26. svibnja u okolici crkve Sv. Mihovila u Ulici babér priredjen je tradicionalni Festival narodnosti. Kao svake, tako i ove godine u okviru priredbe predstavila se armenska, bugarska, ciganska, grčka, hrvatska, njemačka, rumunjska, rusinska, slovačka i srpska zajednica. Pod svojim su šatorima dočekali goste sa svojim kulinarskim specijalitetima, a pojedine zajednice priredile su i malu izložbu.

Detalj izložbe „Bunjevačka obitelj“

Hrvatska samouprava XIII. okruga za nastup je pozvala tukuljski mješoviti pjevački zbor „Komšije“, koji je pjevao splet hrvatskih (šokačkih i bunjevačkih) pjesama, te zaplesao Momačko kolo. Pod šatorom je priredila izložbu „Stoljetna prošlost bačkih

Hrvata u slikama“. Izložba je kratak fotografski prikaz stoljetne povijesti bačkih Hrvata, Bunjevaca i Šokaca, temeljem bogate građe Mađarskog etnografskog muzeja. Zacijelo je prekrasna nošnja tih dviju etničkih skupina pridonijela tomu da je 1894–1895, prije mađarskih milenijskih svečanosti glasoviti etnolog János Jankó, tada još iznimno rijetkom fotonapravom, obišao bačka hrvatska sela. Fotografirao je stare i mlade, radnim danom i blagdanom, kuće i žitnice. S većine tih slika gledaju nas nekadašnji mladi, djevojke blistavih očiju, snažni mladići, sretni mladenci ili ponosite obitelji. Na fotografijama uočavamo i skupocjenu, od lionske svile, odnosno baršuna izrađenu raskošnu žensku nošnju, ili bogato vezenu, doma tkanu, čipkama urešenu šokačku žensku nošnju.

Detalj izložbe „Nevjeste u narodnoj nošnji“

Po riječima članice samouprave Jelice Pašić Drajkó jako su dobri odnosi Hrvatske samouprave s pojedinim kvartovskim ustanovama, te posredstvom Hrvatske samouprave okružna samouprava već godinama ima dobre odnose s Osijekom. Hrvatska samouprava XIII. okruga jesenas planira pjesničko-književnu večer, a godinu će okončati javnom tribinom.

Kristina Goher

PEČUH, GORNJA STUBICA – U Gornjoj Stubici, u organizaciji tamošnjega KUD-a «Matija Gubec», 29. lipnja priređuje se Šesti međunarodni folklorni festival na koji je poziv dobio i pečuški KUD Tanac, kaže za Hrvatski glasnik Tanacov voditelj. Na Festival se očekuje veći broj folklornih društava iz različitih zemalja, a Festival se odvija u prekrasnoj okolici gornjostubičkog dvorca Oršić.

KANIŽA, ČAKOVEC – Ovi su gradovi ostvaruju niz zajedničkih programa, takav je i Rafting kup Mura, koji organiziraju Grad Čakovec te Turistička zajednica Međimurske županije i grada Čakovca. Cilj je rječarenja (raftinga) razvoj športsko-rekreacijskog turizma na Muri s naglaskom na njezinu zaštitu i upoznavanju šire javnosti s njezinim ljepotama.

Foto: Ákos Kollár

Opraštanje u pečuškom Hrvatskom vrtiću Miroslava Krleža

Drvljanci u iščekivanju hodočasnika

Hrvatsko podravsko naselje Drvljanci (Révfulu) u nizini dravskoga vodoplavnog područja danas nema svojih stalnih žitelja, jedino privremenih, koji dolaze iz gradova na vikend ili ovdje provode ljetni odmor, dolaze na rekreaciju. Oni su od nekadašnjih hrvatskih vlasnika kupili kuće, lijepo ih obnovili te one u zagrljaju krošanja drveća pružaju pravi odmor. Drvljanci na dan Presvetog Srca Isusova organizirano od 1995. godine primaju hodočasnike iz hrvatskih naselja u Podravini i Mađarskoj.

I ove godine krenuli su vjernici, njih četrdesetak, nakon svete mise u martinačkoj crkvi pješice prema Drvljancima, mnogi su došli kolima i autobusom, okupilo se domalo četiri stotine hodočasnika. Svetu misu na otvorenome služio je dekan šikloškog dekanata, rodom Križevčanin, Ladislav Ronta uz koncelebraciju svećenika rodom iz Podravine: Joze Egrija, šeljinskog župnika, rodom iz Martinaca, Ladislava Bačmajja, seksarskog župnika, rodom iz Starina, te bivšega martinačkog župnika Augustina Darnaija i sadašnjeg martinačkog župnika Ilije Čuzdija, domaćina hodočašća.

Sjećam se dobro kada su još ovdje stanovali Hrvati kojih je poslije poplave rijeke Drave, u ljeto 1972. godine, postalo iz dana u dan sve manje i manje, dok se nije iselio i zadnji mještanan Mina Bukovac.

Drvljančanima je od parlamentarnih zastupnika bilo ne jednom, nego po običaju, na početku svakog izbornog ciklusa, obećana cesta, no ona nikada nije izgrađena.

Nimalo se ne čudim što je stanovnicima dodijalo gaziti po blatu u stalnoj zebnji od poplave, prijetnje vodene stihije rijeke Drave, pa kada im se pružila prva prilika, s teškim srcem, ali su ipak napustili svoja stoljetna ognjišta, prodali svoje kuće i gospodarske zgrade za sitne novce, a rodne oranice i u drvima bogate šume („rezulje“) ostavili na milost i nemilost križevačke, odnosno fočke zadruge.

Preseli su se u obližnja ili u udaljenija mjesta: u Fok (obitelj Sabo), Šeljin, Pečuh, Harkanj (Hidegovi i Gojakovi) i Brema (Gojakovi), u Martince. Danas Drvljančane naći ćete rasute diljem naše lijepo domovine, samo ne i u svome nekadašnjem selu!

Naselje Drvljanci u povijesnim dokumentima prvi put se navodi u 13. stoljeću; ime je dobilo po mađarskom nazivu skela = rév +

falu = selo. Imalo je razne vlasnike i prije i poslije osmanlijske vladavine (1543–1686); za vrijeme Rákóczieve bune početkom 18. stoljeća je opušteno, neko je vrijeme pripadalo kraljevskom fisku u Beču, pa pečuškom kaptolu, obitelji Drašković i drugim vlastelinima. Prema popisu Eleka Fényesa, 1851. ovdje je živjelo 120 katolika (čitaj Hrvata, naime susjedni Mađari mahom su kalvini) i nalazilo se u sastavu sigetskoga kotara u Šomođskoj županiji. Poslije je selo priključeno Baranjskoj županiji. Početkom 20. stoljeća imalo je umalo 200 stanovnika.

Ovo selo ima dvojaki naziv, upravo kao i neka naselja u Slavoniji, koji se navodi i u jednini i množini, evo ovako: Drvljance i Drvljanci, baš kao i susjedni Križevci i Martinci, što bi bila potvrda slavenske jezične neprekinutosti, koja se, eto, prostire i na drugu stranu Drave. Mi se pak slobodno možemo poslužiti ili birati ma koji od ova dva naziva, ili ih rabiti čak i naizmjenično.

Nastojat ću vam približiti i Podravce. Najprije želim vam predstaviti Minu Bukovca, rođenog u Drvljancima 1914.

godine, koji je još i osamdesetih godina prošlog stoljeća svako podne zazvonio zvonom kapele svoga sela, kada je ovdje živjelo svega osam mještana. Bila je to njegova moralna obveza, što nalaže kršćanski nauk i tradicija koja je postala prirodna i svakodnevna potreba podravskog čovjeka.

Bukovac mi je pred svojom kućom zasađenom crvenim, bodljikavim, razgranatim ružama puzavicama, nadomak kanalu Korčini, početkom devedesetih godina prošloga stoljeća kazivao i dvije molitvice, kada se, možda, i sâm spremam na vječni put, otkud nema povratka, no ponajprije preselio se u sigurniji susjedni Fok (Drávafok), a onaj posljednji („potlanji“) predočit će nam sama molitvica: Hajmo spat, / Boga zvati, / I Mariju milovati! / Marija je Božja Majka, / Koja Boga porodila, / Na križ ga je položila. / Gospa sedi okrunjena, / Puna duha napunjena, / Spasitelja porodila. / Spasi, Bože, dušu moju, / Ko no sveto telo svoje. / Amen. I pučka pobožnost živi u podravskom čovjeku, kao i čvrsta volja za ljepšim životom za kojim se uvijek traga.

Pjesnik Josip Gujaš Đuretina Drvljance opisuje u svojim lirskim stihovima predosjećajući kobnost, neizvjesnost, neku stalnu prijetnju. Pjesnik intuitivno osjeća opasnost. Ovdje, kako piše, odvajkada prijeti čas vihora, gdje se mještani klečeći mole Bogu da bi ih obranio od opasnosti koja im prijeti. Pjesnikova genijalnost, njegov predosjećaji, vizija, nažalost, obistinila se iako na drugi način, ali krajnji ishod bio bi isti. Pjesnik u jezičnoj snalazljivosti zbijeno i slikovito opisuje vrebajuću opasnost!

Đuro Franković

Foto: R. Balatinac & Đ. Franković

Trenutak za pjesmu

Vihor u Drvljancima

(uspomena)

Ovo se selo
već vjekovima skriva
u naručju šuma
Drveće ga i danas štiti od vihora
Granje puca
šumi rijeka
vihor
Stare kuće-zbijanke škripe na vihoru
a njihove gazdarice
uplašene
klečuć
mole se Bogu

Đuro Franković

Pustara slavila svoj dan u zajedništvu

Natjecanja u spretnosti, biciklistička ruta u vinograd, nogometne utakmice, predstavljanje motorista i vatrogasaca, kulturni program vrtičke djece, mjesnoga pjevačkog zbora, tamburaša i pjevača iz Donje Dubrave te drugi programi, izvrsni domaći specijaliteti čekali su sve znatizeljnike na Danu sela Pustare 18–19. svibnja.

Pustara od samih početaka na Duhove organizira dvodnevnu proslavu svoga mjesta, a ta priredba od izrazitog je značenja za seosku zajednicu, naime u mjestu ne djeluje nijedna odgojno-obrazovna ustanova koja bi pozivala mještane na razne programe. Na Danu sela Pustare sastaju se mještani, doputuju čak i oni koji su se već odselili, kako bi se tog dana družili s rodbinom, prijateljima, sumještanima. Tako je bilo i ove godine, u oba se dana napunilo nogometno igralište djecom, mladima, odraslima, umirovljenicima da u krugu prijatelja provode vesele trenutke. Ladislav Prekšen, načelnik, svake se godine pobrine da ima zanimljivih sadržaja tijekom dvodnevne priredbe, unatoč tomu što ove godine selo je trebalo štedjeti za veća ulaganja, za izgradnju kanalizacije, a u tijeku su i radovi izgradnje Integriranog trga za usluge zajednice.

našim programima. Zna se da po posljednjem popisu pučanstva 55% mještana se izjasnilo pripadnikom hrvatske narodnosti i zbog toga sam i zahvalan njima. Pustara je hrvatsko selo i tu tradiciju moramo dalje čuvati. I na našim programima uvijek ima i hrvatskih sadržaja, ovaj put sam iz Hrvatske pozvao prijatelja, pjevača Sašu i tamburaše iz Donje Dubrave, koji su se odazvali bez ikakve naknade, a tu je i naš pjevački zbor, koji uvijek pjeva naše lijepe hrvatske pjesme. U naše Integrirano središte (IKSZT) također želimo zaposliti osobu koja dobro govori hrvatski, uhodana je u organiziranje programa i na hrvatskom i na mađarskom jeziku – kazao je načelnik Ladislav Prekšen.

Subota je uvijek posvećena djeci i mladeži s raznim igraonicama, ljuljačkama, vrtuljkom, izradbom ručnih radova, natjecanjem u vještini, jahanjem na konju, prikazom vatrogasaca, motorista. U prijedopodnevnom satima organizirana je biciklistička ruta za djecu s raznim zadacima, a poslije podne natjecanje u spretnosti s mladima, odraslima, sa svima koji su bili otvoreni za igru. Trebalo je gurati jedan drugog tačkama, odvući traktor, trčati brzo, a najuspješnije družine dobile su i

Mlade Pustarkinje iznenadile su gledatelje čarlstonom

podnevnim satima organiziran je Susret motorista i tradicionalni kulturni program. Polaznici mlinaračkoga dječjeg vrtića (pohađaju ga i pustarska djeca) s odgojiteljicama Marijom Karadi i Katicom Doboš predstavili su mnoštvo hrvatskih igara, kao što su „štu-bleki, zgubili sam si ropčeca” i plesnih koreografija na hrvatske pjesmice. Viktorija Horvat, učenica serdahelske osnovne škole, zabavljala je gledatelje popularnim hrvatskim pjesmama, a Estera Kodela s narodnim popijevkama. Nisu izostali ni omiljeni pjevači mjesnoga Ženskoga pjevačkog zbora „Biseri Pustare”, ovaj put su pjevali dalmatinske pjes-

Predsjednica Hrvatske samouprave Biserka Kiš nudi kalamperčicu

Ove godine nešto skromnije organiziramo programe, ali u mjestu imamo jako dobre udruge, svatko pomaže nešto, mjesna Hrvatska samouprava, članice pjevačkoga zbora, športskog kluba uvijek su spremne pomoći. Sretan sam da se toliko mladih odaziva na naše programe, vidim da se osjećaju dobro i to nam je povratna informacija da dalje organiziramo takve programe. Svake se godine trudimo da bude i hrvatskih sadržaja na

„Biseri Pustare”

vrijedne nagrade, pečnice za roštilj, za gril kako bi ih ubuduće imali za zajedničke piknike.

Nedjelja je započela sa svetom misom koja je posvećena poginulim borcima u I. i II. svjetskom ratu, nakon čega su položeni vijenci na njihov spomenik. U poslije-

me, a odabrali i šaljiviji stil, plesanje kankana. U Pustari se za veće priredbe okupe i djevojke i pripreme se s nekim iznenađenjem, ove godine plesom čarlston. Saša i tamburaški sastav iz Donje Dubrave s medimurskim pjesmama i zabavnim hrvatskim pjesmama privoljeli su publiku i na pjevanje, a velik su pljesak dobili i izvrsni harmonikaš Tibor Bellak i Band Fiesta.

Iz šatora je mirisala kalamperčica i zlevanka, što su nakon nastupa pekle članice pjevačkoga zbora.

beta

Nastup najmladih

Dan sela i Dan Hrvatov u Prisiki

Rano ljeto krenulo je s velikimi, godinastimi oblaci. Curilo je dva, tri dane i prije 1. junija, na koji termin su se Prisićani pripremali na veliku feštu svojega rodnoga sela. Mjesna samouprava i Hrvatska samouprava sela na isti dan su skupno svečevale Dan sela i Dan Hrvatov, prvu junijsku subotu.

Jačkarni zbor „Zviranjak” iz Prisike

Dopodne se je začelo s ribarenjem kod jezera u Hali parku. Prvo mjesto je osvojio Mario Levai sa 4,40 dkg, drugo mjesto je dobila Monika Blaž sa 2,95 dkg, a treće mjesto je dostao Dominik Haniš sa 2,40 dkg teškimi ribami. Usput su se kuhari pripremali na doček blizu 300 ljudi kuhanjem od tri fele perkelta: od diblje svinje, od diblje svinje s vrganji, i od svinjskoga mesa. Prava mjesna gastronomska ponuda! Za ducu su pripravnici bili napuhnuti baloni za fuzanje, za čočo, za nogomet. Lara Birinji je bila odgovorna za farbanje dičjega lica. Otpodne šaroliki kulturni program je vabio mjesne i stranjske ljude na odmaranje i uživanje. Do početka programa umirovljenik Franjo Huller je privatno pokazivao znamenitosti Hali parka. „Pehar sa grčkimi motivi čeka na renoviranje, jer pijani ruski katana striljanjem ga je naranio. U Drugom svitskom boju u kaštelu grofa Bertholda Lipota ruski katani su bili smješćeni, a kasnije je funkcionirao i kot bolnica.” U blizini jezera postavljenom šatoru gosti su skupa s Prisićani uživali u bogatom kulturnom programu. Undanske, kiseške i prisičke hrvatske grupe su ponudile iz svojega bogatoga repertoara najlipše i najveselije dijale za ovo otpodne. Fešta je završena grilanjem svinjetine kraj narodne i zabavne muzike u Hali parku. Dobru zabavu je omogućila i vrimenska promjena: godina je prestala, a ljudi se nisu marili za mokru travu i blato, nego uživali su u druženju.

Marija Fülöp-Huljev

U šarolikom programu je uživao i novi farnik sela István Németh (sprava prvi)

Od Scarbantie do Savarie

Hodočasniki mučenika, sisačkoga biskupa Sv. Kvirina

Dr. Franjo Pajrić, inicijator hodočašća, govori pri svetoj maši kod Kapele Peruške Marije

Sambotelska salezijanska zajednica vjerno čuva spominke na mučenika, sveca, sisačkoga biskupa Sv. Kvirina ki je ubijen 4. junija 303. ljeta od rimskih ruk. Povijest njegovoga mučeničtva je prikazana i na fresku oltara sambotelske crikve. Dr. Franjo Pajrić, predsjednik Hrvatske samouprave u Šopronu, je otkrio da je svetac Kvirin putovao prik Scarbantie (Šoprona) do Savarie (Sambotela) i njemu u čast je po prvi put pozvao na hodočašće ljude pretprošle nedilje. U noći u dvi ura su se trimi piše, a dvama na biciklu ganuli da za 56 kilometarom zajdu na hodočasno mjesto Peruške Marije, u židanski lug.

Tamo je uprav prikazan mašni aldov Sv. Hubertusu, zašćitniku jagarov i lugarov, a Štefan Dumović prekidajući svetu mašu, pozvao je dr. Franje Pajrića da vjernikom govori o svojem hodočasnom putu. Ljetos zbog vrimenske kratkoće iz sisačke biskupije nije se mogao nijedan odazvati pozivu da se priključi hodočasnikom, ali dođuće ljeto se ovo shodišće proširuje da se pridružuju šopronskim hrvatskim pišakom i drugi gradišćanski vjerniki, a već bi nek bilo pohvalno i simbo-

lično, ako bi se na tom putu našli i sami Sišćani. Za kratkim počivanjem u židanskoj lozi, Koljnofci i Šopronci su nastavili put, pod križem Sv. Kvirina, kojega je napravio za ovu priliku koljnofski drivorezbar Ferenc Taschner. Pri gradskom spomeniku na obali potoka Perinta, kade je i ubijen svetac s mlinskim kamenom oko guta, naše hodočasnike je dočekao Anton Kolić, ratištofski farnik, a došlo je i do polaganja vijenca ter do salezijanskoga svečevanja.

-Tiho-

Ispiti iz hrvatskoga jezika u keresturskoj osnovnoj školi

Keresturska Osnovna škola „Nikola Zrinski” od 1991. godine na kraju školske godine organizira ispite za učenike 6. i 8. razreda da djeca iskušaju kako se treba pripremiti na ispit, kako treba sistematizirati znanje koje imaju. Ove su godine 3. i 4. lipnja održani ispiti za ukupno 34 učenika iz raznih predmeta, među kojima je bio i hrvatski jezik.

Učenici osmog razreda osnovne škole već u travnju saznaju jesu li primljeni u neku srednjoškolsku ustanovu, pa se često dešava da nakon toga već nemaju onu marljivost u učenju koju su do tada imali. Na ovu problematiku keresturska ustanova je pronašla rješenje organiziranjem ispita čiji se rezultati uračunavaju u završnu ocjenu na kraju godine. No ispit nije važan samo zbog toga, nego da se priviknu na sažeto odgovaranje, da prilikom

ispita imaju mogućnost popraviti ocjenu ako im je prosjek između dvije ocjene, da osjećaju ugođaj ispitivanja, kako se treba ponašati na ispitu i slično, naime tijekom daljnjega školovanja sve će se više sretati s takvim iskustvima.

Osamnaestero iz osmog razreda trebali su polagati ispit iz matematike i iz jednog izbornog predmeta. Među izbornim predmetima mogao se izabrati i hrvatski jezik, međutim ove godine nitko od njih nije izabrao taj predmet. Učenici šestog razreda trebali su ispite položiti iz mađarskog jezika i književnosti, odnosno iz hrvatskoga jezika. Na ispit je izašlo šesnaest učenika koji su odgovarali pred ispitnim povjerenstvom, u sastavu nastavnice iz serdahelske škole Erike Balažin Međeši te nastavnica iz keres-

turske škole Ljubice Siladi i dr. Erike Rac. Učenici su trebali izvući tezu od 16 tema iz svakodnevice, kao što je obitelj, škola, u prirodi, životinje, liječnički pregled, kupovanje u trgovini i slično, govoriti o slikama po određenoj temi, te znati jednu od deset pjesama od naših hrvatskih pjesnika. Zapravo ispit slični usmenom ispitu državnoga jezičnog ispita prvoga stupnja. Učenici koji su uspješni u šestom razredu, čak se mogu pripremiti do osmog razreda i na državni ispit. Ocjena ispita znače dvije velike ocjene u drugom polugodištu. Ako se tko od njih dobro pripremi, može popraviti svoju završnu ocjenu.

Naravno, djeca su bila uzbuđena pred ispitom, ipak im nije svejedno odgovarati samo pred svojom nastavnicom, na koju su navikli ili pred drugom koju ne poznaju, ali su početničku tremu zaboravili kada su se morali usredotočiti na dobre odgovore. Inače u keresturskoj osnovnoj školi hrvatski jezik predaje se do sedmog razreda iz udžbenika Jolanke Tišler „Moj hrvatski”, a u 8. razredu se uči iz knjige Janje Živković-Mandić „Hrvatski jezik prvog stupnja”.

beta

Učenici šestog razreda opsjednuti tremom pred ispitom

Zlatno i srebrno priznanje našim klaviristima

Učenici hrvatskog podrijetla letinjske Glazbene umjetničke škole uspješno su se natjecali na XII. Područnom susretu četveroručnog sviranja glasovira u Kaniži 29. svibnja. Sumartonski učenici Veronika Kapuvari i Aleks Kozma osvojili su srebrnu, a serdahelske učenice Lili Korčmaroš i Bernadeta Turul zlatnu kvalifikaciju.

Među učenicima hrvatskih pomorskih škola često se nađu nadareni i marljivi učenici glazbe. Mnogi od njih u okviru ustanove uče sviranje na tamburici, ali ima i takvih koji odlaze u obližnju glazbenu školu u Letinju ili Kanižu. Serdahelski i sumartonski učenici odlaze u letinjsku glazbenu školu, gdje imaju mogućnost učenja glasovira, violine i raznih puhačkih glazbala. Ravnatelj je škole Stjepan Prosenjak, Hrvat rodnom iz Serdahela, koji s posebnom pozornošću odgaja polaznike hrvatskog podrijetla i u nastavi posvećuje pozornost i hrvatskoj glazbi. Osim raznih nastupa na mjesnim i regionalnim priredbama učenici sudjeluju i na raznim glazbenim natjecanjima.

Kaniška glazbena škola već godinama priređuje natjecanje četveroručnog sviranja na koje se mogu prijaviti učenici iz podunavskih županija. Na XII. natjecanje prijavilo se 27 parova, tj. 54 svirača četveroručnog sviranja. Naše učenike pripremila je Monika Prosenjak, profesorica odjela za klavir.

Veronika Kapuvari i Aleks Kozma, učenici 3. razreda glazbene škole (inače učenici 5. razreda serdahelske osnovne škole), odsvirali su skladbu Carl Maria von Webera, a Lili Korčmaroš, učenica 5. razreda glazbene škole (pohađa 7. razred serdahelske škole) i Bernadeta Turul, učenica 4. razreda glazbene škole (inače pohađa 6. razred serdahelske osnovne škole), skladbu Moritza Moszkowskog. Ocjenjivački je sud mlade izvođače ocijenio s vrlo dobrim kvalifikacijama, prvi je par dobio srebrno, a drugi par zlatno priznanje. Inače Lili Korčmaroš i lani je osvojila vrijedno priznanje na

Učenici s učiteljicom (slijeva Lili Korčmaroš, Bernadeta Turul, učiteljica Monika Prosenjak, Veronika Kapuvari i Aleks Kozma)

Područnom natjecanju za kvalifikaciju u Sambotelu, gdje je dobila srebrno priznanje.

beta

Trodnevno spravišće prijateljev u Kemlji

U EU-projektu se družili ognjogasci, folklorasi i kuhari

Seoska samouprava Kemlje uspješno se je naticala jur lani kod Europske Unije u projektu „Susret prijateljskih naselj”, za trodnevno svečevanje s prijateljima iz Pleternice ter ugarskimi ognjogasci iz Gabčikova. Zvanaredno veseli sastanak, od 24. do 26. majuša, nije moglo ni godinasto vrijeme pokvariti, većsto ljudi je uživalo na ovom produženom vikendu na različiti mjesti sjevernogradiškanskoga naselja i vjerojatno svi su našli po ukusu, volji i interesu programe, nešto za se, nešto vridno i lipo u ovom međunarodnom sprijateljivanju, koje je vjerojatno zbližilo susjede ter slavonske poznanike, prijatelje iz prošlosti.

Kemljanski ognjogasci s prijateljima iz Gabčikova i načelnici naselja

Gužva je bila oko crkve Hrvatske Kemlje 24. majuša, u petak uvečer. Na svetu mašu, u čast palim junakom, kako velu u Hrvatskoj Kemlji voščanom, dospila je jur hrvatska delegacija iz Pleternice i svojim jačenjem je polipšala i crikveni obred. Karol Klemenšić, kemljanski farnik, prilikom prodike je naglasio da naša je dužnost spomenuti se voščanov i herojev ki su si nekrivično najveški aldov dali domovini, svoj žitak. Na stijeni Božjega doma stoji spomen-ploča mjesnim herojem ki su pali u Prvom i Drugom svitskom boju, a prema cimatoru pelja put herojev s pedeset kostanjov. Ovput su položeni i vijenci spominka u pratnji jačkarnoga programa, a Marija Novič-Štipković, predsjednica Hrvatske samouprave

Kemlje, i Zsuzsanna Balsay, načelnica sela su održale svečani govor. Potom je nastavljen program s večerom i predstavom prijateljev iz Hrvatske u velikom druženju. Goran Kovačević, predsjednik KUD-a „Orljava“ iz Pleternice, nije mogao dovoljno pohvaliti skupnu inicijativu, kako su se vratili toj suradnji s Kemljom, s kom je započeto prijateljstvo prije 20–25 ljet, koje je pak za vrijeme Domovinskoga boja naglo stalo, veze su bile izgubljene. Onda su se predlani ponovo našli na Undi, kade su Slavonci izrazili želju da se ponovno posjećuje Kemlja. Franjo Nemet, peljač KUD-a Konoplje, pravoda je jur onda počeo računati kad bi zato moglo dojtii prilike. – U ovoj suradnji s Kemljom moremo ostvariti i neku međuregionalnu suradnju, uspostavlja se veza s ugar-

Karol Klemenšić, kemljanski farnik, služio je mašu u čast herojev

Vijenac je položio Pavao Behon ki je i sam izgubio svojega oca u Drugom svitskom boju

skimi, nimškimi, slovačkimi društvima, a predlani kad smo bili na Undi, tamo smo sreli jednu romsku grupu, ka je potom nastupala kod nas na Međunarodnoj smotri folkloru LIDAS. Mi imamo jako dobre temelje za uspješnu suradnju, samo je trebamo podignuti i proširiti na još viši nivo i što više pozitivnih stvari napra-

Goran Kovačević, predsjednik KUD-a iz Pleternice, načelnica Kemlje Zsuzsanna Balsay, načelnik Gabčikova Ivan Fenes i Franjo Nemet, peljač KUD-a Konoplje

KUD Konoplje pri nastupu

Pri folklornom programu zbor Mali Dunaj

viti za sve nas i cijelu okolicu – komentirao je prijateljstvo slavonski folklorni peljač ki je ujedno tumačio Kemljancem i poziv dojučer ljeta na njegov folklorni festival. Kemljanac Franjo Nemet, ki je zapravo „kriv“ za početak ove suradnje, ka se je začela s privatnim dopisivanjem pred dvajset osmimi ljeti, i ovput je bio jedan od koordinatorov ovoga EU-projekta. Povidao nam je, kako se trenutačno formira omladinska sekcija u KUD-u „Konoplje“

Žene iz Pleternice pripravljaју paprikaš

su se Hrvati i gosti iz Gabčikova upoznali sa znamenitosti grada, a to se samo nastavilo u Kemlji, kad su na putovanju s malim vlakom predstavljeni najvažniji dijeli sela. Šalna športska naticanja, spektakularna vježba domaćih ognjogasecv i gostov iz Gabčikova su znatiželjnike „potirali“ i na gastronomski plac, kade su se Hrvati, Ugri iz Slovačke, a i Kemljanci kuhali specijalitete, gujaš, paprikaš itd. U okviru Leader programa su ocijenjeni dičji crteži na Majčin dan, a iz tih djel je nastala i izložba u šatoru. Potpisao se je i ugovor da i u budućnosti su sve tri strane pripreme suradjevati. U 17 uri se je začela folklorna parada, pri koj su nastupali KUD Orljava iz Pleternice, ugarski folklorashi iz Gabčikova, domaći jačkarni zbor Mali Dunaj, Kemljanski harmonikaši, KUD Konoplje, svirači iz Pleternice, a u međjuvrimentu je član KUD-a Orljava u svečani okviru isikao majpan. Preskrajno druženje, jačenje i tanac pretočilo se je u međjunarodno kolo, u kom je bilo vredno ostati sve do jutra. Suzsanna Balsay, načelnica Kemlje, je rekla da ovo naselje jur zdavno nije imalo ovako uspješnu priredbu od vrhunskoga raspoloženja i vredno je bilo uložiti trud i napor u organizaciju jer su se dobro čutili svi nazočni, od najmladjih do najstarijih.

-Tiho-

Foto: Tiho i Anci Štipković

Prijatelji iz Pleternice ovput su došli s mladom ekipom

ter da im je cilj skupasabrati te mlade ljude ki bi imali želju i volju djelati u društvu u kom je važan i hrvatski jezik i tradicije i mjesni običaji. Za sastanak prijateljskih društav i naselj u fondu Europske Unije, dotično selo je dobilo za ovu trodnevnu manifestaciju 11 000 eurov, iz toga je priredjen i izlet svim gostom u subotu, u Stari Grad, kade

FOK – U tome baranjskom naselju Hrvati nisu starosjedioeci, ali čine umalo trećinu stanovnika, naime stanovništva. ubraja se u pripadnike hrvatske narodnosti. Nadomak Šeljina s jedne i Martinaca s druge strane, kako kaže predsjednica fočke Hrvatske samouprave Ljubica Weber, Hrvati su veoma djelatni. Tako je Hrvatska samouprava utanačila niz planova i zacrtala programe i u 2013. godini. Ima toga mnogo: proslavili su Dan žena, priredili susret crkvenih zborova, svetili su po starim hrvatskim običajima šunku za Uskrs, hodočastit će u santovačku Vodicu i u Hrvatsku, slaviti će seosko prošćenje, prirediti će tradicionalni Hrvatski dan, sudjelovat će Olimpijadi starih športova u Brodancima, vozit će bicikl do Barče. U selu djeluje reformatorska škola, te vrtić što ga pohađaju fočka, markovačka i bogdašinska djeca.

BAJA, BAŠKUT – Započela je izgradnja biciklističke staze između dvaju naselja. Prema planovima, staza je trebala biti zgotovljena do jeseni ove godine, ali je rok dovršetka radova pomaknut zbog izgradnje kanalizacijske mreže. Kako uz ostalo reče baškutski načelnik Zoltán Alszegi, iz stručnih, financijskih i praktičnih razloga ocijenili su da je svrhovito najprije položiti kanalizacijsku mrežu, a zatim graditi biciklističku stazu. Uglavnom su dovršeni temelji, a dovršetak biciklističke staze predviđa se do kraja godine. Biciklistička staza duljine umalo osam kilometara stajat će 318 milijuna forinta. Ostvarit će se s potporom Europske Unije od 243 milijuna, a mađarska će država osigurati 43 milijuna forinta. Desetinu ukupnih troškova snose dva naselja. Biciklistička staza izgradit će se do raskrižja bajskih ulica Szabadság i Weselényi.

SVETI MARTIN NA MURI – Tradicionalni Međunarodni spust murskih lada – Mura 2013, priređuje se i ove godine, 29. i 30. lipnja. Manifestacija se održava uzastopno već od 2003. godine u organizaciji Turističke zajednice Općine Sveti Martin na Muri. U manifestaciji sudjeluju četiri države: Austrija, Slovenija, Mađarska i Hrvatska s 500-ak djelatnih sudionika u spustu od Mureka u Austriji do Dekanovca u Hrvatskoj. Cilj je manifestacije razvijanje športsko-rekreacijskog turizma na Muri te upoznavanje i zaštita njezinih ljepota. Prinos za spust iznosi 60 eura po sudioniku za oba dana spusta, a sve informacije i prijave možete naći na web-stranici Općine.

Biogradski stol sa Šeljincanima

Ni hladnoća, ni tmurna južina, ni vlaga, ni nevera praćena jakim jugom, kišom i grmljavinom nije pokvarila osmo druženje na manifestaciji Biogradski stol održanoj u Biogradu od 31. svibnja do 2. lipnja. Osmi Festival izvorne hrane, pića, gastronomskih slastica, izvornog suvenira i folklor. „Dugi svehrvatski eno-eko-gastro-etno stol Spojimo zeleno i plavo” ujedinen pod nazivom Biogradski stol, kaže za Hrvatski glasnik Ivo Eškinja uime jednog od organizatora Turističke zajednice grada Biograda na Moru, opravdao je i ovogodišnje održavanje. Između ostalih sudjelovali su mu izaslanstva iz Šeljina i Stolnog Biograda (Székesfehérvár). Manifestaciju je posjetilo tridesetak tisuća posjetitelja iz zemlje i inozemstva.

Biogradski stol bio je dug tisuću dvjestotinjak metara, a nastupilo je preko 400 izlagača iz svih hrvatskih županija i izlagači iz nekoliko europskih zemalja (Češka, Italija, Mađarska, Slovenija, Makedonija te Bosna i Hercegovina). Mažoretkinje, limene glazbe, folklorne i pjevačke skupine iz desetaka gradova i inozemstva prodefilirale su među kilometarskim stolovima izlagača iz svih dijelova Hrvatske i međunarodnih biogradskih partnera na kojima su stajale slastice, radovi vrijednih ruku, izvorni proizvodi. Među ponudom bila je janjetina s bižima, fritaja od tri tisuće jaja, peke sa janjetinom, teletinom i krumpirima, ravnokotarsko-bukovačkim prisnecem, pašta s bobom i slaninom, puža, pecipaje, manestre oko prsta, poljičkog soparnika, a naši su Šeljinci na čelu s ugostiteljem Šandorom Matoricem, predsjednikom šeljinske Hrvatske samouprave, pripremili izvrstan mađarski gulaš. Našlo se još čobanca, suhomesnatih proizvoda, sireva, ribe, školjaka, artičoci u ulju, crni rižoto, marinada, rožate, raviole, tripice, raznjici s tikvicama, pijane torte s trešnjama i drugo. Ovogodišnji Biogradski stol već osmi put zaredom prvi vikend u mjesecu lipnju otvara punu turističku sezonu čime službeno započinje turistička sezona u gradu Biogradu na Moru i na biogradskoj rivijeri. -hg -

Četvrto europsko natjecanje nogometnih reprezentacija hrvatskih manjina

Nogometna reprezentacija Hrvata iz Mađarske u Vukovaru

Četvrto europsko natjecanje nogometnih reprezentacija hrvatskih nacionalnih manjina održat će se u Vukovaru od 21. do 23. lipnja 2013. godine. Na natjecanju koje su utemeljili Hrvatski nogometni savez, udruge hrvatskih nacionalnih manjina i Hrvatska matica iseljenika, a održava se svake druge godine, treći put zaredom sudjelovat će i reprezentacija Hrvata iz Mađarske.

Kako nam uz ostalo reče izbornik Ivan Guban, reprezentacija je na temelju odaziva sastavljena od nogometaša iz Gradišća, Zale, Baranje i Podravine, a prema uvjetima broji 18 članova plus pet pratitelja. U kategoriji urođenih hrvatskih manjina i ove su godine pozvane reprezentacije Hrvata iz Mađarske, Srbije, Crne Gore, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Makedonije, Austrije i Italije. Prema propisima natjecanja, pravo na nastup imaju samo igrači amaterskog statusa koji su pripadnici hrvatske nacionalne manjine u zemlji za čiju reprezentaciju nastupaju. Pobjednik natjecanja stječe pravo igranja na Petom europskom natjecanju za klubove, što su utemeljili Hrvati izvan domovine, 2014. godine u Francuskoj. Europsko natjecanje nogometnih reprezentacija hrvatskih nacionalnih manjina priređuje se od 2006. godine. Kao i prijašnjih godina, gostovanje reprezentacije Hrvata iz Mađarske u Vukovaru ostvarit će se s potporom Hrvatske državne samouprave, koja je osigurala troškove putovanja.

S. B.

Filipjanci u Mohaču

KUD Sv. Roko iz Sv. Filipa i Jakova bio je u uzvratnom posjetu kod KUD-a Čitaonice mohačkih Šokaca od 17. do 19. svibnja.

Filipjanci su primljeni i na Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti

KUD Sveti Roko iz Filipjakova sastavni je dio Udruge za očuvanje zavičajne baštine koja broji dvjestotinjak članova, a sam KUD ima sedamdesetak članova. Folklorasi iz Filipjakova prije nekoliko godina uspostavili su suradnju s Udrugom i KUD-om Čitaonica mohačkih Šokaca. Tako su Mohačani lani proveli nezaboravne dane u Filipjakovu, a ove su godine ugostili KUD Sv. Roko povodom blagdana Svetog Ivana Nepomuka, kaže za Hrvatski glasnik Đuro Jakšić, predsjednik Čitaonice mohačkih Šokaca.

KUD Sv. Roko promiče zavičajnu baštine, kulturne, povijesne i obrazovne vrijednosti te očuvanja materijalne i nematerijalne baštine svoga mjesta, kaže predsjednik spomenute Udruge Stara škola i KUD-a Ivica Eškinja Lantana. Članovi KUD-a Sv. Roko iz Sv. Filipa i Jakova najprije su se uputili u Budimpeštu. Uz razgledavanje grada našli su vremena i da posjete Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj. Šezdesetak folklorasa iz Sv. Filipa i Jakova bilo je oduševljeno ljepotama mađarskoga glavnog grada. Boraveći u Mohaču, KUD Sv. Roko u sklopu gradske svečanosti imao je nastup na otvorenoj pozornici kod Šokačke skele gdje su izveli prigodni program pod palicom voditelja Ivana Baričića i uz ritam mandolinskog orkestra voditelja Ivica Kinde. Družili su se sa svojim domaćinima u Podrumu obitelji Jakšić i u Čitaonici mohačkih Šokaca, a razgledali su i povijesne znamenitosti grada Mohača te posjetili tamošnji gradski muzej s bogatom Etnografskom zbirkom Hrvata u Mađarskoj. - hg -

TOPOLJE – Dvanaesta baranjska smotra crkvenoga pučkog pjevanja pod nazivom «Marijo, svibnja kraljice» održana je u jednom od najstarijih baranjskih sakralnih objekata, u crkvi Sv. Petra i Pavla kod Topolja, sagrađenih u neposrednoj blizini Topoljskog Dunavca (Puškaša). Na smotri su sudjelovale pjevačke skupine iz Baranjskoga Petrovog Sela, Batine, Draža, Duboševice, Gajića, Topolja, Aljmaša i Habjanovaca (Osječko-baranjska županija), Antina (Vukovarsko-srijemska županija), Davora (Brodsko-posavska županija), Bača (Vojvodina) i Pečuha (Mađarska). Ženski pjevački zbor Augusta Šenoa iz Pečuha već je drugi put nastupio na spomenutoj smotri. Prvi put nastup se zbilo 2006. godine.

MOHAČ – U ovome gradiću pokraj Dunava prigodno blagdana Svetog Antuna Padovanskog u nedjelju, 23. lipnja, s početkom u 10 sati služit će se sveta misa na hrvatskom jeziku. Nju će služiti vršendski župnik Attila Bogdán, a pjesmama uveličati hrvatski zbor.